

Olsztyn, dnia 3 kwietnia 2014 r.

PS-V.9532.5.5.2013

Pan
Sebastian Szulc
Przewodniczący
Powiatowego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
w Elku

Wystąpienie pokontrolne

Działając na podstawie art. 6c ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (j. t. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w *sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), po przeprowadzeniu kontroli kompleksowej w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elku w terminie 23-24 października 2013 r. przez zespół kontrolujący w składzie: Renata Dziąbkowska – Przewodniczący Wojewódzkiego Zespołu, Anna Chrobak – Sekretarz Wojewódzkiego Zespołu, oraz wyznaczeni członkowie Wojewódzkiego Zespołu: Sławomir Michalczyk, Agata Pastor, Beata Piotrowska, Anna Izabela Skuzińska i Piotr Sowicki, działający z upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, której wyniki zostały zamieszczone w protokole podpisanym 17.03.2014 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Działalność Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elku została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami. Wykazane nieprawidłowości nie są rażące, jednak systematyczność ich występowania wskazuje na uproszczenie procedur postępowania w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Budynek, w którym znajduje się Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elku jest przystosowany dla osób z ograniczoną sprawnością ruchową. Pomieszczenia Zespołu spełniają warunki organizacyjno-techniczne, o których mowa w § 24 ust. 1 i 2 oraz § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w *sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. Nr 139, poz. 1328, ze zm.). Gabinety i pomieszczenia zajmowane przez Zespół wyposażone są w środki gwarantujące dostępność budynku i pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych, zapewniają ponadto możliwość swobodnego i samodzielnego poruszania się w pomieszczeniach Zespołu, oraz pozwalają również na prowadzenie badań i wywiadów w sposób zapewniający dyskrecję i poszanowanie dóbr osobistych.

Skład Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elku tworzą osoby, które odbyły szkolenie zgodnie z programem opracowanym w oparciu

o minima programowe i złożyły z wynikiem pozytywnym test sprawdzający w zakresie objętym szkoleniem, otrzymując zaświadczenia uprawniające do orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności na podstawie § 23 ww. rozporządzenia. Zespół posiada również lekarza konsultanta, odpowiedzialnego za wstępną, medyczną analizę kompletności wniosku.

Katalog członków zespołu określa § 18 ust. 1 rozporządzenia i są to:

- ✓ przewodniczący,
- ✓ sekretarz,
- ✓ lekarze,
- ✓ psychologzy,
- ✓ pedagodzy,
- ✓ doradcy zawodowi,
- ✓ pracownicy socjalni.

W toku przeprowadzonej kontroli, zespół kontrolujący stwierdził, że do składu Zespołu zostali powołani wszyscy członkowie wymienieni w ww. przepisie. Niemniej jednak koniecznym jest również, aby skład Zespołu został uzupełniony o lekarza pediatrę, którego nie posiada. Zgodnie z wytycznymi Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych każdy z zespołów orzekających o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności winien posiadać takich lekarzy specjalistów jak m.in.: pediatrę, internistę, neurologa, psychiatrę, okulistę, laryngologa, ortopedę, ewentualnie specjalności pokrewne wymienionym. Posiadanie lekarzy o takich specjalnościach zapewnia dokonywanie właściwej i rzetelnej oceny stanu zdrowia osób ubiegających się o uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Zgodnie z § 9 Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ełku, działalnością Powiatowego Zespołu kieruje Przewodniczący Zespołu. Podczas nieobecności, Przewodniczący zastępowany jest przez Sekretarza Zespołu - Panią Annę Grabarczyk.

Kontrolujący nie wnoszą uwag do sposobu organizacji pracy Powiatowego Zespołu w przedmiocie przetwarzania danych w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności. Powyższe zadania realizowane są zgodnie z art. 6d ust. 1-4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* oraz przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 listopada 2007 roku *w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności* (Dz. U. Nr 228, poz. 1681).

Kontrolujący nie wnoszą również uwag do warunków przechowywania i zabezpieczania akt orzeczniczych w pomieszczeniach Zespołu.

Powiatowy Zespół co do zasady wpływające wnioski w skontrolowanych sprawach rozpatruje w ustawowym terminie – w ciągu 30 dni, od wpływu wniosku. W przypadku braku możliwości rozpatrzenia wniosku w obowiązującym terminie, organ prawidłowo zawiadamia osobę zainteresowaną przed jego upływem, wskazując przyczynę zwłoki. Każde zawiadomienie zawiera jednocześnie informację o wyznaczeniu nowego terminu do załatwienia sprawy, co zgodne jest § 19 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*. Sposób doręczania zawiadomień o terminie posiedzenia, nie jest jednak zgodny z obowiązującą procedurą. Zgodnie z § 7 ust. 3 ww. rozporządzenia zawiadomienie o terminie rozpatrzenia wniosku, **dorecza się** stronie, nie później niż 7 dni

przed dniem jego rozpatrzenia. Dowodem doręczenia jest zwrotne poświadczenie odbioru, którego brak w aktach skontrolowanych spraw.

Sposób i termin doręczania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w zakresie skontrolowanych spraw jest zgodny natomiast z przepisem § 13 ust. 5 ww. rozporządzenia, tj. na piśmie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia posiedzenia w sprawie wydania orzeczenia.

Podczas kontroli dokonano oceny zgodności z prawem orzeczeń wydawanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ełku, a mianowicie badano, czy orzeczenie nie uchybia przepisom prawa materialnego lub procesowego w stopniu mogącym mieć wpływ na wynik jego rozpatrzenia. W znacznej mierze, uzasadnienia kontrolowanego organu są lakoniczne, a tym samym naruszają regułę wyrażoną w § 13 ust. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*, ponieważ nie wyjaśniają stronie motywów podjętego przez organ rozstrzygnięcia, ograniczając się do sformułowań, które nie mają zindywidualizowanego charakteru wobec osoby orzekanej.

Uzasadnienia protokołów z posiedzeń składów orzekających również nie spełniają swojej funkcji. Nie zawierają motywów rozstrzygnięcia podjętego przez skład orzekający w trakcie posiedzenia.

Kontrolujący zgłaszają zastrzeżenia w zakresie prawidłowości wydawanych orzeczeń, co do ich zgodności z zebranymi dokumentami lub z przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, przez składy orzekające Powiatowego Zespołu. Wyniki analizy merytorycznej orzeczeń w zakresie medycznym wykazały nieprawidłowości w pięciu skontrolowanych sprawach, opisanych w protokole pokontrolnym. Zastrzeżenia budzi przede wszystkim:

- ✓ nieprawidłowa kwalifikacja do niepełnosprawności lub nieprawidłowo ustalony stopień niepełnosprawności;
- ✓ brak dokumentacji potwierdzającej ustalenia orzecznicze,
- ✓ brak równoważności ustalonych symboli przyczyn niepełnosprawności;
- ✓ brak opisów naruszenia sprawności organizmu i wynikających z nich ograniczeń funkcjonalnych;
- ✓ uzasadnienie pozostające w sprzeczności z decyzją podjętą przez lekarza, tj. niezgodne z obowiązującymi standardami sprawy;
- ✓ braku uzasadnienia lekarza dla podjętej decyzji w formularzu oceny stanu zdrowia.

Kontrolą objęte również zostały oceny specjalistów (psychologów i doradców zawodowych) w celu ustalenia zgodności wywiadu przeprowadzonego w trakcie posiedzenia z zakwalifikowaniem lub nie osoby zainteresowanej do stopnia niepełnosprawności w oparciu o definicje stopni niepełnosprawności sformułowane w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* oraz w oparciu o standardy w zakresie kwalifikowania do stopnia niepełnosprawności w świetle rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie spójności ocen ww. specjalistów pod kątem zgodności przeprowadzonego wywiadu w trakcie posiedzenia przez członka składu orzekającego z zajęciem określonego stanowiska. Część skontrolowanych ocen wypełniona została pobieżnie, niedokładnie, a przeprowadzony wywiad i uzyskanie informacji nie potwierdzały słuszności zajętego stanowiska przez członka pozamedycznego.

W związku z powyższymi ustaleniami zaleca się podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości poprzez:

1. Podjęcie działań zmierzających do uzupełnienia składu Powiatowego Zespołu w Ełku o lekarza pediatrę.
2. Realizację obowiązku nałożonego na zespoły orzekające o niepełnosprawności przepisem § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności tj. informowanie strony o terminie posiedzenia w sposób prawidłowy – dysponowanie dowodem doręczenia zawiadomienia.
3. Właściwe formułowanie przez Powiatowy Zespół w Ełku uzasadnień orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zgodnie z przepisem § 13 ust. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, w szczególności poprzez zawieranie w nich motywów jakimi organ kierował się wydając rozstrzygnięcie, podstaw faktycznych i prawnych.
4. Prawidłowe sporządzenia protokołów z posiedzeń składów orzekających, ze szczególnym naciskiem na uwzględnianie w protokole przesłanek, jakimi skład orzekający kierował się wydając rozstrzygnięcie.
5. Podniesienia jakości orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności poprzez wydawanie orzeczeń przez skład orzekający Powiatowego Zespołu w Ełku w oparciu o prawidłową wykładnię przepisów prawa materialnego przy kwalifikowaniu osób orzekanych do niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, a w szczególności poprzez podjęcia działań zapewniających:
 - ✓ prawidłowe ustalanie niepełnosprawności oraz stopnia niepełnosprawności,
 - ✓ prawidłowe ustalanie symboli przyczyn niepełnosprawności, z zachowaniem zasady równoważności symboli,
 - ✓ właściwe wypełnianie ocen przez lekarzy i członków pozamedycznych w sposób wyczerpujący i merytorycznie spójny, oraz czytelne wypełnianie wszystkich formularzy obowiązujących w trakcie procesu orzeczniczego (*m.in. ocena stanu zdrowia osoby zainteresowanej lub dziecka, ocena psychologiczna, ocena zawodowa, ocenę funkcjonowania społecznego*);
 - ✓ wypełnienie ocen w sposób rzetelny, z uwzględnieniem uzasadnienia ustaleń orzecznich, które muszą pozostawać spójne ze wszystkimi danymi zawartymi w wypełnianym formularzu,
 - ✓ precyzję i obiektywizm w opisie występowania dysfunkcji orzekanej osoby, warunkujących trudności w samodzielnym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych;
 - ✓ formułowanie uzasadnień dokonanej kwalifikacji w aspekcie obowiązujących standardów orzecznich, w zakresie kwalifikowania do osób niepełnosprawnych lub stopnia niepełnosprawności.

Na podstawie § 17 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przekazuję powyższe zalecenia pokontrolne, oczekując w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych.

O podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia proszę poinformować Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Edyta Jędrzejewska
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie